

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

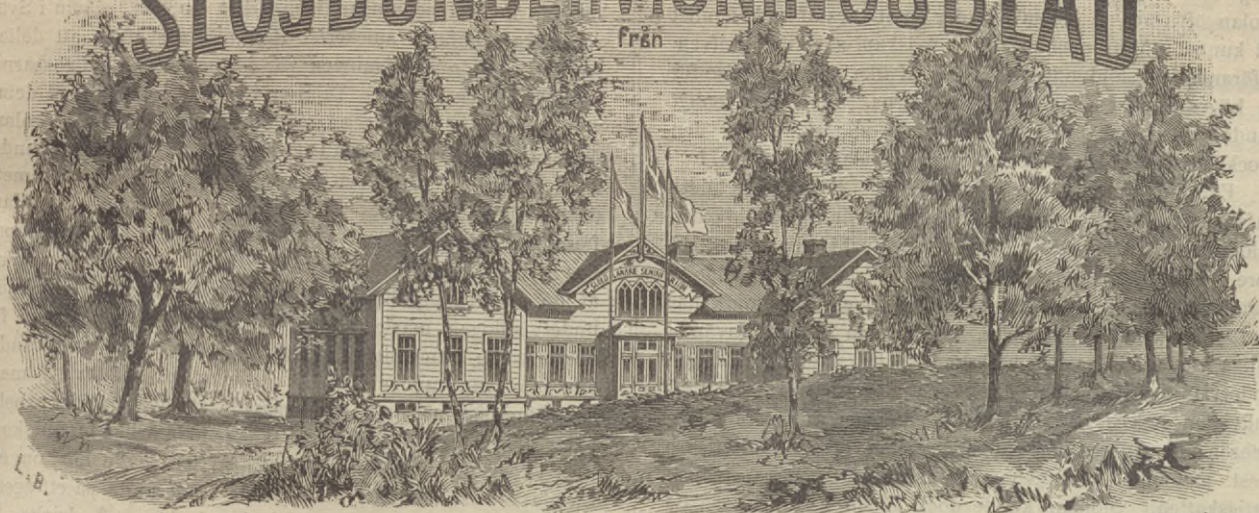
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SLÖJDUNDERVISNINGSBLAD

från

NÄÄS.

N:o 4.

Redaktör: OTTO SALOMON.
Näås, Floda Station.

Augusti 1885.

Från skolmötet i Kristiania.

Sedan i fästningens gymnastiksal valet till embetsmän under mötet blifvit af närvarande deltagare bekräftadt, företogs derstädes till behandling frågan: »Husflidsundervisningen som Led i Skolens opdragande Gjerning». Säsom ordförande fungerade folkskoleinspektören Dr G. Insulander (Gefle) och säsom sekreterare skolläraren K. E. Lidholm (Stockholm) samt slöjdskoleföreståndaren G. Flinta (Hedemora). Då inlemnaren Kantor Jakobsen (Helsingör) anmält förhinder inleddes på mötesbestyrelsens derom gjorda framställning diskussionen af O. Salomon (Näås).

Vi meddela här ett kortfattadt referat af förhandlingarne i fråga.

Inledaren: Uti nära nog alla Europas länder står frågan om slöjdundervisningens införande i skolorna på dagordningen. Densamma är dock, säsom känt, ingalunda ny ty sedan sekler tillbaka hafva framstående pedagoger och tänkare starkt betonat vigten af det kroppsliga arbetets användande för uppfostringsnyften. Det här föreliggande diskussionsämnet talade om »husflidsundervisning», medan man i den svenska öfversättningen deraf använde uttrycket »slöjdundervisning», hvilket i sjelfva verket var något helt annat. Dessa båda begrepp borde ej sammanblandas med hvarandra. Medan nemligen undervisningen i husflid, som afser ett direkt förberedande för lifvet, af principiella och praktiska skäl ej gerna bör meddelas i de grundläggande läroanstalterna, kan deremot en rätt bedrifven slöjdundervisning vara af största betydelse för barnets utveckling. Detta i moraliskt hänseende genom inplantande af kärlek till arbete och nyttig verksamhet och vidare i socialt genom att ingifva aktning för det ärliga grofva kroppsarbetet. Slöjdundervisningen kan äfven vara af största betydelse för karaktärens bildning i det att barnet föres till sjelfverksamhet och praktisk duglighet. För den estetiska utvecklingen kan desslikes en god grund läggas, om lärjungen vänjes vid att städse utföra sina arbeten med ordning och noggranhet, samt om arbetena äro af beskaffenhet att medverka till formsinnets uppöfvande. I fysiskt hänseende kan slöjddandet verka mycket godt genom att åstadkomma motvigt mot stillasittandet i skolan och vid hemarbetena samt att bidraga till en allsidig utveckling af kroppens kraf-

ter. Slutligen är den handens bildning, som slöjdundervisningen förmår avägabringa af stor betydelse för människans harmoniska utveckling.

Skolföreståndaren H. K. Kjennerud (Fredrikshald) var i hufvudsak enig med inledaren. Uttrycket husflidsundervisning borde ej nämnas, då det gälde handarbetets användande säsom uppfostringsmedel, emedan tanken då lätt drages bort till en producerande hemslöjd, hvilken aldrig kunde vara barnaskolans sak. »Slöjd» är ett gammalt norskt ord och bör derfore åter kunna vinna burskap i det norska språket. Vid undervisningens rätta ordnande måste stor vikt läggas. Exempelvis korgmakeriet kunde anses alldeles olämpligt, då det gälde en uppfostrande slöjdundervisning, emedan barnen icke utan hjälp förmådde frambringa ett godt och användbart arbete, hvarjemte detsamma toge alltför stora krafter i anspråk. Då vid slöjdundervisningen, som vid all annan undervisning, lärarens personlighet samt förmåga att kunna handleda barnen är af största betydelse, torde det i allmänhet ej vara lämpligt att använda handverkare säsom slöjdlärare. Bäst är derfore om i folkskolan läraren sjelf undervisar uti ifrågavarande ämne såväl som uti öfriga.

Läraren Stockfeth (Köpenhamn) Handarbetsundervisningens införande i skolorna vid sidan af öfriga ämnen vore af största vikt, förutsatt att densamma afsäga en harmonisk utveckling samt meddelades på rätt sätt. Framför allt måste man noga vakta sig för att vilja drifva handverk i skolan, hvilket vore i högsta grad origtigt. Hvarje arbete som öfverstiger barnets förmåga och kroppsliga krafter måste anses olämpligt. Sammalunda om det kräver långvarig öfning för inhemtandet af färdighet vid verktygens begagnande. Barnet kommer nemligen i så fall ofta att stå famlande och sysslolöst, hvaraf såväl disciplin som arbetslust taga skada. Å andra sidan är det lika olämpligt att förelägga gossar arbeten, hvilka fordra liten eller ingen öfning, hvarigenom barnet visserligen sysselsättes, men ej utvecklas. Vigtigt är, att arbetena till väsendtliga delar utföras af eleven sjelf utan lärarens direkta hjälp. De böra derjemte vara af beskaffenhet att väcka barnens intresse samt deras lust att få sina arbeten så vackra och väl utförda som möjligt. Härigenom stärkes viljekraften och sjelftilliten. Lärjungen bör blifva egare af arbetena, hvilka böra

bestå af mindre föremål såsom leksaker eller dylikt. Vidare måste arbetandet tjena till att vänja barnen vid ordning och noggrannhet, gifva dem lust att också utanför skolan öfva sig på lediga stunder samt vara af beskaffenhet att kunna utföras med primitiva redskap, särskildt knifven. Införandet af slöjdundervisning är af lika stor betydelse för de högre skolorna som för folkskolorna. Den första enligt sunda pedagogiska principer ordnade slöjdskolan, är den Stockflethska skolan i Köpenhamn, grundad 7 Okt. 1871.

Folkskolläraren *P. Eriksen* (Kolding). Föregående talare hafva riktigt nog betonat skillnaden mellan »huslid» och »slöjd». Att framhålla slöjden på huslidens bekostnad vore dock åtminstone för danska förhållanden alldeles olämpligt. Husliden, såsom den bedrifves i Danmark har varit till största välsignelse, i det man lärt att använda lediga stunder till nyttig verksamhet. Också omfattas denna undervisning med stor kärlek och stegradt intresse. Hufvudvigtig lägges på att lära befolkningen inom de skilda orterna att utföra just sådana arbeten, som för orten äro mest passande. Härigenom minskas dryckenskapen och fattigskatten. Slöjden kunde dock få sin berättigade plats äfven i Danmark vid sidan af husliden, men då företrädesvis uti städernas skolor. Korgmakeri är ingalunda något för barn olämpligt arbete såsom en föregående talare önskat framhålla. (Det intressanta och i formelt hänseende mästerverliga anförandet mottogs med stort bifall, företrädesvis från de närvarande danskarnes sida).

Skollärare *Grönvall* (Thun). Slöjdundervisningen kan nog vara bra, men dess plats är ej i folkskolan, hvilken derigenom skulle komma att neddragas till en handtverkskola. Det var i hög grad förvånansvärdt att höra allt, hvad man trodde sig kunna i uppfostringshänseenden vinna af slöjdens införande i skolan. Inledaren hade t. o. m. påstått, att slöjddandet kunde vara af gagn för karaktärens bildning, något, som ju vore orimligt, emedan i så fall handtverkarne skulle vara de på karaktärens vägnar bäst utvecklade af alla människor. Man vill nu för tiden lasta på folkskolan alla möjliga ämnen kommunalförfattningar, strafflagar, biskötsel, jordbruk m. m. Snart fordrar man väl äfven att skeppsbyggeri skall inläras i folkskolan. Detta är dock i så hänseende felaktigt, som folkskolan blott har till uppgift att gifva en allmän medborgerlig bildning och ej får vara någon yrkesskola. Hvad särskildt barnen på landsbygden beträffar, är det alldeles onödigt, att man i skolan låter dem sysselsätta sig med kroppsligt arbete, ty de få alldeles tillräckligt deraf i hemmen. Visserligen är hvarje nyttig verksamhet något godt, men allt skall hafva sin rätta plats och sin rätta tid.

O. Salomon. Efter Herr Eriksens entusiastiska försvaret för huslidsundervisningen i skolan, var det mycket svårt för en mindre värtalig person att våga uppträda. Därför blott en anekdot. Då jag i våras på genomresa besökte Köpenhamn, sade en varm huslidsvän i likhet med Herr Eriksen, att den svenska slöjdundervisningen kunde nog vara bra för städerna, men den lämpar sig ej för landsbygden. Under mitt besök i Wien yttrade deremot en lärare, hvilken derstädes grundat en handarbetsskola, att samma slöjdundervisning var förträfflig på landet, men passar alls icke för städerna. Så olika kunna åsigtarna vara. Beträffande Herr Grönvall, så visade hans yttrande tillfullo, att han ej fått klart för sig skillnaden mellan slöjd och handverk. Hela hans bevisföring gälde nemligen uteslutande det principiellt och praktiskt origtiga att införa handtverksundervisning i folkskolorna, men något sådant kom lyckligtvis numera högst sällan ifråga, och allraminst ville vännerna af en uppfostrande slöjdundervisning dertill medverka.

Herr *Palmgren* (Stockholm*) uttalade sitt beklagande

*) Öfversättning ur ett i »Dagens Nyheter» infördt referat.

öfver att ingen af de tillstädesvarande damerna yttrade sig angående denna fråga. För att slöjdundervisningen skall kunna bedrifvas med framgång fordras det enligt talarens mening mycket penningar, isynnerhet om den, såsom i Sverige, skall omfatta snickeri. Han uttalade äfven att deltagandet i slöjdundervisningen var i Stockholm hvad gossarne beträffar mycket ringa. Talaren var föröfrigt enig med dem, som icke vilja uppressa någon mur mellan arbetet i skolan och lifvet i hemmet utan antog, att ju mer man kunde sätta skolan i förbindelse med det verkliga lifvet i hemmet, desto bättre främjades äfven skolans verksamhet. Han framhöll nödvändigheten af att väcka aktning för det kroppsliga arbetet såsom det bästa medlet att förminska antalet af de studerande, hvilka ärligen utgå ur skolorna. Slöjdundervisningen måste göras obligatorisk för att kunna få någon riktig framgång. Han förstod icke, huru man kunde anse det vara under skolans värdighet att befatta sig med det kroppsliga arbetet. Han menade att hvarje ärligt arbete föder ärliga tankar och ärliga tankar föda ärliga människor. Han ville sluta med en anekdot, som han hade hört om en Upsalaprofessor hvilken indelade de studerande på ett egenomligt sätt: 1) de, som både kunde läsa och dricka, 2) de, som kunde läsa, men icke kunde dricka, 3) de, som kunde dricka, men icke läsa, 4) och såsom de sämsta de, som hvarken kunde läsa eller dricka. På samma sätt ville talaren här säga, att de bästa eleverna voro de, hvilka både läsa och arbeta, dernäst kommo de, som kunde läsa men icke arbeta, derefter de, som kunde arbeta, men icke läsa och sist de, hvilka hvarken kunde läsa eller arbeta.

Skollärare *A. Eklund* (Lindome). Den, som någon gång besökt en skola, der slöjd bedrifvits, måste hafva aktgivit på med hvilken lust barnen arbeta. Något tvång, såsom en föregående talare framhållit, behöfves alltså icke. Tvärtom betrakta barnen det såsom ett straff, när de icke tillåtas deltaga i slöjden. Läraren bör söka lära sina elever från så många sidor som möjligt. Sålunda bör han exempelvis ej försumma att aktgifva på barnet vid dess lekar. Ett ypperligt tillfälle för läraren att få studera sig in i barnens individualitet lemna emellertid just slöjdundervisningen, såvida densamma är af utvecklande beskaffenhet.

O. Salomon. En föregående talare har påstått, att vid Stockholms folkskolor gossarnes intresse för slöjdundervisningen är ytterst ringa, så att blott omkring 400 ärligen, dertill anmäla sig. Detta är emellertid, så vidt mig är bekant, ett fullkomligt misstag, sannolikt beroende derpå, att talaren ej haft tillfälle taga reda på de verkliga förhållandena under senare åren. Af öfverstyrelsens för Stockholms stads folkskolor officiella berättelse för föregående år framgår nemligen att omkring 1600 gossar under året åtnjutit slöjdundervisning, deraf öfver 900 i träslöjdskolorna.

P. Eriksen. Därföre att jag är en varm vän af huslidsundervisning, är jag ingalunda någon fiende till slöjden, tvärtom tror jag nog, att den kan komma att införas i Danmark, särskildt på den grund, att den håller barnen i rörelse och derföre kan blifva af värde för den fysiska uppfostran. Men skall slöjden trifvas, får den icke göras obligatorisk.

Ordföranden tackade inledaren och talarne, uttalande sin glädje öfver, att diskussionen hela tiden burit prägel af sans och måtta, oaktadt olika meningar brutit sig mot hvarandra.

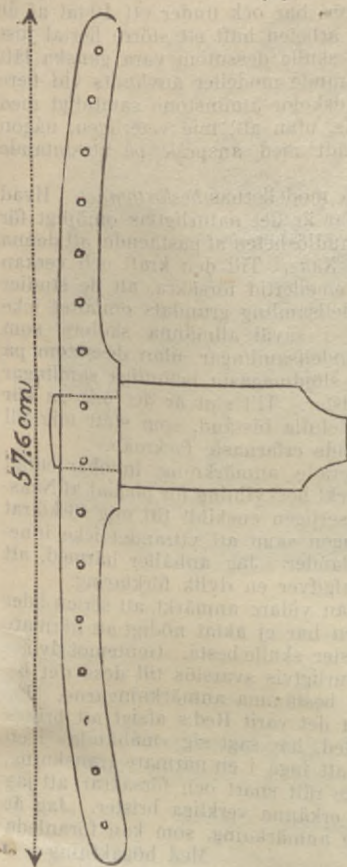
Deltagarnes tacksamhet för det humana och värdiga sätt, på hvilket Herr Ordföranden ledt förhandlingarne frambars af Herr Grönvall.

Ur modellserien.

N:r 30 (21) Råfshufvud.

(Ny form.)

1. Uppritning efter modellen samt utsågning med bred rundsåg.

2. En sida hyflas med rubank.

3. Ny uppritning.

4. Kanterna jemnas till ritsen, hvarvid användas putshyvel, spåckskifva, knif och fil.

5. Tapphållet för skaftet uppdrages med användande af strykmått och vinkel samt uthugges med gröfre stämjern och klubba.

6. I midten af råfshufvudets ena sida uppdrages en rits, längs hvilken hålen för pinnarne anbringas. Afstånden mellan dem bestämmas med passare. Hålen borraras med pinnbör.

7. Längden bestämes samt afskäres med stämjern.

8. Sedan tjockleken angifvits medelst strykmått uthyflas densamma, hvarvid rubank användes.

9. Skaftstycket utskäres med sinksåg samt upphyflas vinkelrätt med rubank. Bredd och tjocklek angifvas med strykmått.

10. Tappen uppritsas medelst strykmått, hvar efter densamma formas med sinksåg och stämjern.

11. Skaftändan formas med rundsåg och knif.

12. Delarne sammanpassas under användning af stämjern, hvarefter det hela putsas med fil, sickling och glaspapper.

Slöjdundervisningen i Sverige. Antalet skolor, uti hvilka för närvarande inom vårt land slöjdundervisning för gossar meddelas, uppgår enligt deröfver förda anteckningar till 803. De fördela sig som följer: Elfsborgs län 123, Vermlands 83, Göteborgs- och Bohus 81, Jönköpings 57, Kopparbergs 48, Kalmar 46, Södermanlands 45, Upsala 40, Stockholms stad 35, Östergötlands län 29, Örebro län 28, Gefleborgs 26, Vesternorrlands 25, Stockholms län 22, Kronobergs 18, Skaraborgs 16, Blekinge 15, Vestmanlands 12, Gotlands 9, Kristianstads 9, Norrbottens 9, Hallands 8, Malmöhus 7, Jemtlands 6 och Vesterbottens 6.

Vid Linköpings folkskolor kommer, sedan skolorådets förslag derom vunnit kyrkostämmans bifall, slöjdundervisning att redan denna hösttermin införas.

Slöjdkursen i Nyköping. Uti den för närvarande i Nyköping pågående slöjdkursen deltaga efterföljande folkskollärare, alla från Södermanlands län: A. J. Flodin — Arila, G. Flodmark — Vingå-

ker, A. Flodqvist — Vrena, T. Hörberg och A. Leuwgren — Björkvik, G. Karlsson — Hölö, P. L. Lenander — Vagnhärad samt P. Åhrén — Husby. Undervisningstiden är från kl. 7 f. m. till 6 e. m. med en timmes frukost- och två timmars mid-dagsrast.

Lärjungar vid Venersborgs högre allmänna läroverk hafva till ett antal af 20 under senaste vårtermin åtnjutit undervisning uti den i nämnda stad förlagda slöjdskolan, hvilken underhålles af länets slöjdförening, och hvars föreståndare, kapten C. P. F. Pettersson har inlagt stor förtjenst vid anordnandet och ledningen af denna i flere hänseenden mönstergilla inrättning.

Den svenska slöjdundervisningen är med anledning af några under våren publicerade afhandlingar af de österrikiska lärare, hvilka i vårt land studerat densamma, föremål för berömmande omnämnande uti N:o 66 af den i Wien utkommande tidskriften »Mittheilungen der Technologischen Gewerbe Museums».

Slöjdundervisning efter svenskt mönster är enligt ingånget meddelande nu införd i de Algieriska städerna Constantine och Mustapha.

Slöjdundervisningen i Ryssland.

(Öfversättning.)

Förra sommaren 1884 besöktes Sverige af chefen för den tekniska undervisningen i Ryssland geheimerådet S. Wischnigradski. På framställning af honom erhöles efter folkskoleinspektören A. Kotikoff och borgarskolläraren K. Ziruhl regeringens uppdrag att genomgå en praktisk vunnit erfarenheter offentliggjorde han i en broschyr under titel: »Handarbetet såsom allmänbildande undervisningsämne».

Ungefär samtidigt företogs verkliga statsrådet, direktören för högre lärareinstitutet i Petersburg Ch. de Sainte-Hilaire en studieresa till Sverige och Tyskland för att lära känna de åtgärder, som i dessa länder äro vidtagna för slöjdundervisningens införande i folkskolorna. Sina derunder vunnit erfarenheter offentliggjorde han i en broschyr under titel: »Handarbetet såsom allmänbildande undervisningsämne».

Vägen var således banad för slöjdundervisningens införande äfven i Ryssland, något som ej föll sig synnerligt svårt, då den nuvarande kejsaren, hvilken redan såsom tronföljare intresserat sig för dylik undervisning, strax blef vunnit för saken ifråga.

Undervisningsministeriet uppdrog åt den ofvannämnde Herr Ziruhl att leda en slöjdkurs för lärareinstitutets elever och för gossarne i den med anstalten förbundna öfnings-skolan. Till undervisningens uppehållande under vinterhalfåret anslogs 1081 rubel. Densamma tog sin början 17 Nov. 1884 med 39 lärarekandidater och 14 gossar. Alla dessa deltagare anmälde sig frivilligt och utom dem ett stort antal elever, hvilka tillfölje bristande plats ej kunde antagas. Deltagarne undervisades i 4 afdelningar tre gånger i veckan med två timmar hvarje gång. Nääs' metod följdes vid undervisningen samt i hufvudsak äfven de derstädes använda modellerna. De bland dessa, hvilka ej förekomma i Ryssland äro naturligtvis utbytta mot andra motsvarande af inhemsk beskaffenhet. Deltagarne arbetade med största intresse och energie. Föredrag öfver slöjdundervisningen afhöllos icke; hvarje lärjunge erhöles dock den omnämnda broschyren af Sainte-Hilaire för att äfven i någon mån sätta sig in i frågans teoretiska del.

Medan undervisningen pågick besöktes slöjdsalen ofta af högt stående personer, bland hvilken särskildt torde nämnas undervisningsministern Delianow samt kuratorn för

läroanstalterna i guvernementet Orenburg, hvilken senare ditsände en folkskoleinspektör med uppdrag att studera saken ifråga.

Beslut är nu fattadt om införandet af slöjdundervisning vid nya skolårets början äfven i Orenburg.

Lärareinstitutet åtnjuter för slöjdundervisningens upprätthållande från 1 Jan. 1886 ett årligt anslag af 3,000 rubel. Under nästa hösttermin skola äfven tvenne lärare från Perm sändas till Petersburg för att erhålla undervisning i slöjd derstädes, och under sommarferierna 1886 är man betänkt anordna en kurs för sammanlagdt 40 deltagare från olika delar af riket. Meddelanden från Ryssland gifva vid handen att intresset för slöjdundervisningen är i bestämdt tilltagande. Man betraktar densamma såsom ett första steg i riktning af en omorganisation, hvilken skall sträcka sig till alla slag af läroanstalter.

Ur skriftliga meddelanden.

Jag kan med stöd af här nedan verkliga fakta gifva slöjden såsom uppfostringsmedel i slöjdskolan de bästa vitsord. Att denna undervisningsart lifvar barnasinnets till täflingslust och eggat till nyttigt verksamhet bevisas deraf, att eleverna ej vilja gå miste om någon enda slöjddag. Skulle helgdag eller annat tillfälligt lof inträffa i skolan, och undervisningen sålunda blifva instäld, skickas alltid någon deputerad från gruppen med anhållan att få på annan dag återtaga, hvad som försumrats.»

Herrljunga i Juli 1885.

K. V.

»Såsom bevis på hvilken lust eleverna nu hafva för slöjdskolan, vill jag nämna, att jag några veckor under terminen varit sjuk, och att under denna tid nästan ingen dag gick, då icke någon af de små var hos mig och frågade, om de icke skulle få börja snart. När den dagen kom, och jag öppnat skoldörren, blef jag aldeles öfverröstad med rop af: »Jag får börja först!» För att icke göra orätt hvarken mot eleverna eller mot skolan, arbeta vi nu under ferierna en tid motsvarande den, då jag var sjuk.»

Alingsås den 29 Juni 1885.

J. E.

Literatur.

Görlitzer Congress für Handfertigkeits-Unterricht am 27 Mai 1885. Herausgegeben im Auftrag des Deutschen Centralcomite für Handfertigkeits-Unterricht und Hausfleiss. Bremen 1885.

Protokoll über die XVI Sitzung der Central-Commission für Angelegenheiten des gewerblichen Unterrichtes. Wien 1885.

Salicis. Instruction pour L'Enseignement manuel dans les écoles primaires. Paris 1885.

Tulane University of Louisiana 1885—86. New-Orleans, La.

Oaktadt det ringa utrymme S. f. N. förfogar öfver, hafva vi icke velat neka införande af följande:

Genmäle.

Red. af »Slöjdundervisningsblad» har i senaste numret varit så välvillig att anmäla undertecknads nyligen utkomna modellplansch. I denna anmälan heter det till en början, att af de å planschen förekommande modellerna »33 äro hemtade från den serie, hvilken användts vid Nääs innan modellerna erhöles sina nu varande former.»

Om Red. därmed menar att i båda modellsamlingarne förekomma föremål med samma användning (skärbräden, knifådor, klädhängare etc.) kan påståendet verkligen synas hafva skäl för sig, försävidt nämligen förtjänsten af att hafva infört dessa föremål såsom slöjdmodeller uteslutande kan tillräknas Nääs.

En lycklig tillfällighet gör, att jag just nu har liggande framför mig i original en räkning å modeller levererade för jämnt *tio* år sedan till en kommun i Dalarne af den allmänt kände slöjdgatatorn Ahlborn. Denna modellsamling

befinner sig f. n. i undertecknads vård och upptager förutom ett större antal skulpturnummer öfver 40 modeller af samma beskaffenhet som dem Red. nu påbördat mig hafva »hemtat» från Nääs. Räkningen är daterad den 4 november 1875 och bär ordningsnumret 352. — Svenska statens äldste resande slöjdundervisare har ock under ett 10-tal af år bland en mängd andra arbeten haft ett större flertal just af dessa modeller. Det skulle dessutom vara ganska lätt att bevisa det i fråga varande modeller användts vid flere af vårt lands äldre slöjdskolor åtminstone samtidigt med deras införande vid Nääs, utan att, mig veterligen, någon af dessa anstalter uppträdt med anspråk på uteslutande eganderätt till de samma.

Detta med afseende å modellernas beskaffenhet. Hvad deras *ytte form* beträffar är det naturligtvis omöjligt för mig att i skrift bevisa grundlösheten af påståendet att denna skulle vara hemtat från Nääs. Till den kraft och verkan det hafva kan, vill jag emellertid försäkra, att de studier hvarpå ifrågavarande modellsamling grundats omfattat icke allenast ett större antal i såväl allmänna skolors som i enskild ego varande modellsamlingar, utan dessutom på olika tider de i flere läns slöjdmagasin befintliga samlingar af till salu hållna slöjdalster. Till slut är det mig en kär pligt att erkänna det värdefulla bistånd, som stått mig till buds från flere af vårt lands erfarnaste fackmän.

Red:s här ofvan citerade anmärkning innebär enligt mitt förmenande en oförtäckt beskyllning för plagiat af Nääs-serien. Nu har Red. visserligen enskildt till mig förklarat att detta icke varit meningen samt att yttrandet icke innebure något som helst klander. Jag anhåller härmed, att Red. äfven i sin tidning afgifver en dylik förklaring.

Red. har i sin anmälan vidare anmärkt, att serien lider af »rätt stora brister», men har ej aktat nödigt att närmare angifva, hvaruti dessa brister skulle bestå. Gentemot dylika antydningar står jag naturligtvis svarslös till dess det behagar Red. att närmare bestämma anmärkningarne. Jag vill emellertid ej tro, att det varit Red:s afsigt att bringa mig i ett dylikt läge. Red. har sagt sig »mähända» i ett följande nummer komma att ingå i en närmare granskning. Jag ber att detta måtte ske rätt snart och försäkrar, att jag skall vara den förste att erkänna verkliga brister. Jag är tacksam för hvarje *saklig* anmärkning, som kan föranleda bristernas afhjälpande.

Med högaktning
Gustaf Flinta.

Att det i förbigående gjorda omnämmandet, huru som af Herr Flintas modeller 33 funnits i eller — såsom uttrycket kom att falla — »äro hemtade från» Nääs modellserie icke afsåg att å läroanstalterna på Nääs häfda »anspråk på uteslutande eganderätt» till alla slags skärbräden, knifådor m. m. är så sjelfallet, att Herr Flinta gerna kunde hafva besparat sig besväret att leta upp gamla räkningar för att styrka motsatsen. Då emellertid såsom bestämda sakförhållanden kvarstå, dels att Herr Flinta genomgått årskurs vid Nääs slöjdläroreseminarium, dels att de af honom uti den till planschen ifråga hörande texten framhållna hufvudprinciperna för modellsamlingens utarbetande blott äro omskrifningar af motsvarande punkter gällande för Nääs modellserie, samt dels att Herr Flinta hållit ganska bra tillgodo med andra här på Nääs vunna erfarenheter, hysa vi fortfarande den uppfattningen, att då öfver $\frac{3}{4}$ af hela antalet modeller i Herr F:s samling förut funnits i den här använda serien dessa förr kunna anses »vara hemtade» från denna *redan ordnade* serie än från räkningar, slöjdmagasin o. s. v., som Herr F. söker göra troligt.

Hvad slutligen beträffar påståendet, att Red. enskildt skulle hafva förklarat den citerade anmärkningen icke innebära någon beskyllning för plagiat, så är detta en fullkomlig missuppfattning. Red. hvarken har eller har kunnat gifva en sådan förklaring. Saken förhåller sig deremot så, att vid det ifrågavarande enskilda samtalet i Kristiania, Red. på grund af Herr F:s beklagande öfver, att det meromnämnda uttrycket kunde tagas såsom en beskyllning för *ohederlighet*, lofvade i S. f. N. offentlig förklara att så på intet vis varit meningen, ett löfte, som härmed infrias.

Breflåda.

L. N. Vidtsköffe. A. W. Gamla Upsala. I. F. L. Tierp, P. R. P. Strängsered, M. P. Ambjörnarp, K. S. Erska och A. L. Lygnared. Tack för meddelandena.

Rättelse. Uti den i ett föregående nummer upptagna ordningsföljden mellan modellerna står för N:o 21 (17) *Sockerskopa*, skall vara *Skopa*.

GÖTEBORG.
Göteborgs Handelstidnings Aktiebolags tryckeri.
1885.

